പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (ഉത്തരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 209

യുധിഷ്ഠിര ഉവാച-

സൗഭരേ കസ്യ തീർഥസ്യ മാഹാത്മ്യം നാരദോ മുനിഃ .

വർണയാമാസ ശിബയേ ശക്രതീർഥഗതസ്യ ച 1.

അതസ്തു മമ ശുശ്രൂഷാ ജായതേ മുനിപുംഗവഃ .

ശിവിനാരദസംവാദം ബ്രൂഹി പുണ്യം നതായ മേ 2.

സൗഭരിരുവാച-

ധർമരാജ ശിബീരാജാ ശ്രുത്വാ നാരദവർണിതമ് .

ദ്വാരകായാസ്തു മാഹാത്മ്യം തമേവാപൃച്ഛദാദരാത് 3.

ശിബിരുവാച-

ബ്രഹ്മാംഗജ സുരശ്രേഷ്ഠ ശ്രുതം മാഹാത്മ്യമുത്തമമ് .

ഇംദ്രപ്രസ്ഥതടസ്ഥായാ ദ്വാരകായാ മയാദ്ഭുതമ് 4.

അയോധ്യായാം യദി മുനേ കിംചിദസ്തി പവിത്രകമ് .

ചരിതം മമ തദ്ബ്രൂഹി പിപാസോസ്ത്വദ്വചോഽമൃതമ് 5.

നാരദ ഉവാച-

അസ്ത്യത്ര ചരിതം പുണ്യം മഹാപാതകനാശനമ് .

നാപിതസ്യാദ്യയുക്തസ്യ മുകുംദസ്യ ദ്വിജസ്യ ച 6.

ബ്രഹ്മഹാ നാപിതോ രാജന്നപമൃത്യും ഗതോ ദ്വിജഃ .

പ്രസാദാത്കോശലായാസ്തു ദ്വാവപി സ്വർഗതിം ഗതൗ 7.

ചംദ്രഭാഗാ നദീ തീരേ പുരീ സാ ച നിവേശിതാ .

തത്രാസ്തി നാപിതഃ പാപശ്ചംഡകോനാമ ഗർഹിതഃ 8.

ചൗര്യേണ പരവിത്താനാമപഹർതാ സ പാപകൃത് .

ഘാതകഃ ശസ്ത്രപാശാദ്യൈഃ പാംഥാനാമവലുംഠകഃ 9.

ദ്യൂതമദ്യരതോ നിത്യം പരസ്ത്രീലംപടേംദ്രിയഃ .

ഭിത്വാ ദേവാലയം ഭിത്തിമിഷ്ടികാ ഗ്രാവ വിക്രയീ 10.

സ തസ്യോദ്വസിതാഭ്യാസേ ബ്രാഹ്മണോ വസതി ശ്രിയാ .

സംയുക്തോ ബ്രഹ്മകർമജ്ഞോ മുകുംദോ നാമതോ നൃപ 11.

സ ഏകദാ സമാലിംഗ്യ തരുണീമാത്മയോഷിതമ് .

സുഷ്വാപ സുരതായാസ ശ്ലഥാംഗോ നിശി നിർഭയമ് 12.

സ ചംഡകോ നിശീഥേഽഥ പ്രവിവേശ തദാലയമ് .

മുകുംദസ്യ സമാഹർതും ഹർമ്യേ ഭൂഷാദി വസ്തു യത് 13.

ഉപകാര്യാ ബഹിസ്ഥം യത്തദ്ഗൃഹീത്വോഽഗമദ്ഗൃഹമ് .

സ്വകീയം ച പുനസ്തസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യാവിശദ്ഗൃഹമ് 14.

കപാടോത്പാടനാർഥീ തു യത്നേന മഹതാഽഭവത് .

ലോഹയംത്രാവരുദ്ധശ്ച സ നോദ്ധാടയിതും ക്ഷമഃ 15.

ആരുരോഹ തദാ തസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യാവിശദ്ഗൃഹമ് .

പ്രവിശ്യ തദ്ഗൃഹം ക്രൂരഃ കൃപണം പാണിനാദധത് 16.

അട്ടാലികാം സ പാപിഷ്ഠോ നാപിതസ്തസ്കരക്രിയഃ .

തത്രാപശ്യത്പ്രസുപ്തൗ തൗ ദംപതീരതിവിഹ്വലൗ 17.

ജഗാമ ച തയോഃ പാർശ്വേ ഹേമഭൂഷാജിഘൃക്ഷയാ .

ശയ്യായാ ഏകദേശസ്ഥം ഗൃഹീത്വാ ഭൂഷണം ബഹു 18.

ഹർതും തദംഗതോ ഹസ്തം പ്രസസാര സ നാപിതഃ .

തസ്കരസ്പർശതോ വിപ്രോ ജജാഗാര ഭയാതുരഃ 19.

ന കിംചിദൂചേ സംമീല്യ നേത്രേ തത്രൈവ സംസ്ഥിതഃ .

യദാ സ തസ്കരഃ പാപോ ഗൃഹീത്വാ ദേഹഭൂഷണമ് 20.

ചലിതഃ സ തദാ തേന ദോർഭ്യാമാത്തോ ദ്വിജേന ഹി .

പശ്ചാദാഗത്യ വിത്തസ്യാസഹമാനേന സംക്ഷയമ് 21.

തേനാപി നൃപ ചൗരേണ കൃപാണേന ഹതോ ദ്വിജഃ .

വിദീർണോദരമധ്യസ്തു താതമാതരിതീരയൻ 22.

വദംതഃ കിംകിമേത്യേതത്പാർശ്വം തസ്യാ യയുർജനാഃ .

ദദൃശുസ്തം നിഃസൃതാംത്രം രുധിരാലിപ്തവിഗ്രഹമ് 23.

പപ്രച്ഛുശ്ച മുകുംദേദം കർമ കേനേദൃശം കൃതമ് .

സോഽപി കൃച്ഛ്രേണ മഹതാ പ്രോവാചേദം സ്വബാംധവാൻ 24.

മുകുംദ ഉവാച-.

മമൈവ പരിപാകോഽയം പൂർവോപാർജിതകർമണാമ് .

ന കശ്ചിത്സുഖദുഃഖസ്യ ദാതാ കസ്യാപി ദേഹിനഃ 25.

ധർമോഽധർമശ്ച താവേവ തേഷാം മൂലം പുരാകൃതൗ .

നാരദ ഉവാച-

ഇത്യുക്ത്വാ സ തു ഭൂയസ്യാപീഡയാ ഗാഢപീഡിതഃ 26.

തത്യാജ ഭൂപതേ പ്രാണാൻപശ്യതാം സുഹൃദാം തദാ .

വിലലാപ തദാ തസ്യ മാതാ ദ്വിജസതീ നൃപ 27.

നിധായ തച്ഛിരഃ സ്വാംകേ കുംഡലാഭ്യാമലംകൃതമ് .

മാതോവാച-

ഹാ ഹതാസ്മി ത്വയാ വത്സ ദശാമംത്യാം ച ഗച്ഛതാ 28.

ദിനശ്രീരിവ സൂര്യേണ പശ്ചിമാചലലംബിനാ .

യദംഗം ചംദനാലേപയോഗ്യം തവ മഹാമതേ 29.

മാം മജ്ജയാർതിശോകാബ്ധൗ തദിദം ധൂലിധൂസരമ് 30.

താംബൂലചർവണേഭ്യാസോ യസ്ത്വയാ വിഹിതസ്ത്വസൗ .

സ ഏവ രുധിരോദ്ഗാര മിശ്രേണ ക്രിയതേ ധ്രുവമ് .

തവ യേ ലോചനേ പൂർവം ജിഗ്യതുഃ കമലശ്രിയമ് 31.

ത ഏവ സാംപ്രതം ജാതേ തിമിരൗഘാ വൃതേ ഇവ .

ഉത്തിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ വത്സ ത്വം ശിഷ്യാനധ്യാപയാത്മനഃ 32.

യഥാവദ്വൈശ്വദേവാംതേ പൂജയാതിഥിമാഗതമ് .

ദ്വാരി സ്ഥിതാ വയസ്യാസ്തേ ത്വാഹ്വയംതി പ്രയാഹി താൻ 33.

ദാതവ്യം യദ്ദദസ്വൈഭ്യോ ഗൃഹീതവ്യം ഗൃഹാണ തത് .

ഹാഹാ ദേഹി പ്രതിവചഃ പതാമി തവ പാദയോഃ 34.

നോചേദഹം വിമോക്ഷ്യാമി പ്രാണാംസ്തവ സമീപതഃ .

നാരദ ഉവാച-

ഇത്യുക്ത്വാ മൂർഛിതാ തസ്യ മുകുംദസ്യ പ്രസൂസ്തദാ 35.

ഭാര്യാ തസ്യ ശിരഃ സ്വാംകേ വിധായ വ്യലപച്ച സാ .

ഭാര്യോവാച-

നാമമാർഗേണ പാഥോധേ മദീയം വചനം ശൃണു 36.

രുഷ്ടോഽസി ചേത്സമം മാത്രാ കുതോ വദ മമാഗ്രതഃ .

ന കദാചിത്ത്വയാ സാധോ മൗനമീദൃക്കൃതം പുരാ .

കേനാപി ലഘുനാ ഭ്രാത്രാ ഹ്യപമാനഃ കൃതസ്തവ 37.

ശുകോഽയം പംജരസ്ഥസ്തേ നാന്നമത്തി ത്വയാ വിനാ .

ഭോജയൈനം സുസിദ്ധാന്നം കലവാചം ച സാരികാമ് 38.

രാമരാമ ഹരേകൃഷ്ണ വിഷ്ണോ നാമാവലീമിതി .

പാഠയോത്തിഷ്ഠ നിപുണൗ ദ്വാവേതൗ സാരികാശുകൗ 39.

അപരാദ്ധം മയാ കിം തേ യത്വം മാം നാഭിഭാഷസേ .

യത്ത്വയാ മേ ധനം ദത്തം തന്മയാ സാധുരക്ഷിണമ് 40.

അർപിതം യത്ത്വയാ നാഥ നിജതേജോ മമോദരേ .

സൂതികാലമഹം തസ്യ നോപേക്ഷേ ത്വാമനുവ്രജേ 41.

നാരദ ഉവാച-

ഏവം വിലപ്യ സാ തസ്യ മുകുംദസ്യ പ്രിയാ തദാ .

ന രുരോദ സ്വഭർതാരമനുഗംതുമനാ സതീ 42.

അഥ തസ്യ മുകുംദസ്യ ഗുരുർവേദായനാഭിധഃ .

സംന്യാസീ പര്യടൻപൃഥ്വീം തസ്യ വേശ്മ യയൗ നൃപ 43.

മുകുംദഃ ക്വ ഗതോ മാതാ ഭാര്യാ തസ്യ ച ധീമതഃ .

ന ദൃശ്യതേ തദാ തേന പൃഷ്ടേത്യാചഷ്ട ചേടികാ 44.

ചേടികോവാച .

സ്വാമിൻകേനാപി ചൗരേണ മമ സ്വാമീ ഹതോ നിശി .

സ്നുഷായാ ഭൂഷണം നീതം ദുകൂലാനി ച സർവശഃ 45.

സ മൃതഃ പതിതോ ഭൂമൗ ഹർമ്യസ്യോപരി തിഷ്ഠതി .

തസ്യ മാതാ വധൂശ്ചൈവ ഭ്രാതരശ്ച തദംതികേ 46.

വിലപംതി മഹാശോകസാഗരേ പതിതാ ഗുരോ .

നാരദ ഉവാച-

ഇത്യാകർണ്യ പരിവ്രാട്സ വചനം ചേടികോദിതമ് 47.

ആരുഹ്യ ഹർമ്യമദ്രാക്ഷീദാത്മാംതേ വാസിനം മൃതമ് .

തദംതികേ സമാലോക്യ ബംധൂനാം ക്രംദതോ ഭൃശമ് 48.

ഉദ്ധരിഷ്യന്നിദം ധീരഃ ശോകാബ്ധേസ്താനുവാച ഹ .

വേദായന ഉവാച-

ദേഹമുദ്ദിശ്യ വാത്മാനം ശോകോഽയം ക്രിയതേ ത്വയാ 49.

മാതഃ കഥയ സത്യം മേ നോഭയോര്യുജ്യതേ ഹി സഃ .

ദേഹോഽയം ഭൂതസംഘാതഃ പ്രാരബ്ധേഃ സമുപാർജിതഃ 50.

തേഷു ക്ഷീണേഷു ഭൂതാനാം പൃഥക്ത്വമുപജായതേ .

യദേകീഭവനം തേഷാം കർമഭിർജന്മ തന്നൃണാമ് 51.

തന്നാശേ തത്പൃഥക്ത്വം ച തദേവ മരണം സ്മൃതമ് .

ഏക്യം പൃഥക്ത്വം ഭൂതാനാം കർമാർധാ നേയതോ? ബുധൈഃ 52.

അതോ ദേഹേ ന കർതവ്യഃ ശോകഃ പരവശേ ജഡേ .

അനാദ്യവിദ്യയാ ജീവേ ദൃഷ്ടേ മരണജന്മനീ 53.

ദേഹസ്യാത്മന്യഹം ബുദ്ധ്യാ മന്യതേ നഹി തത്ര തേ .

തന്നിവൃത്തൗ സ തദ്ബ്രഹ്മ യച്ഛുദ്ധം രൂപവർജിതമ് 54.

സ്വപ്രകാശം ജഗദ്ധേതു ഹേത്വതീതം ഗുണോർജിതമ് .

നിത്യം വിജ്ഞാനമാനംദ സ്വഭാസാ ഭാസയജ്ജഗത് 55.

ന ജിഹ്വാ ലേഢി തച്ചക്ഷുർന പശ്യതി ശൃണോതി ന .

ശ്രുതിർജിഘ്രതി ന ഘ്രാണം ന ത്വക്സ്പൃശതി കർഹിചിത് 56.

അതീതമിംദ്രിയേഭ്യസ്തത്സ്വപ്രകാശകമാത്മദൃക് .

അവിഷയം മനോദൂരം ബുദ്ധേരപി ന ഗോചരമ് 57.

തസ്യാവതാരരൂപാണി ശുദ്ധസത്വാനി ദേവതാഃ .

സേവംതേ തന്ന ജാനംതി രൂപം യത്സദസത്പരമ് 58.

ഏവം സ്വരൂപമാത്മാ യസ്തം സമുദ്ദിശ്യ കഃ കുധീഃ .

ക്രോധം കുര്യാദ്യതസ്തസ്യ നോത്പത്തിർനൈവ സംക്ഷയഃ 59.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേമഹാപുരാണേ പചംപംചാശത്സാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമുത്തരഖംഡേ കാലിംദീമാഹാത്മ്യേ നവാധികദ്വിശതതമോഽധ്യായഃ 209 .